

Budapest Főváros Kormányhivatala
1056 Budapest, Váci utca 62-64.

Tisztelt Budapest Főváros Kormányhivatala!

Alulírott <NÉV> – csatolt meghatalmazással igazolt képviselőm, a **Háttér Társaság** egyesület (székhely: 1132 Budapest, Csanády u. 4/B II/4., képv.: Dombos Tamás) útján – a panaszokról és a közérdekű bejelentésekről szóló 2013. évi CLXV. törvény 1.§ (4) bekezdése alapján

panasszal fordulok

Budapest Főváros Kormányhivatalához.

Tényállás

Párommal 2015 óta élünk bejegyzett élettársi kapcsolatban. Bejegyzett élettársam az idei évben gyermeket fogadott örökbe, akit közösen nevelünk. Felmerült bennünk, hogy a gyermekgondozási díjat nem párom, hanem én venném igénybe, ezért 2018. április 16-án elektronikus levélben fordultam Budapest Főváros Kormányhivatala ügyfélszolgálatához ennek lehetősége felől érdeklődve.

2018. április 26-án 3541/04.16./ számon elektronikus levélben az alábbi tájékoztatást kaptam Tormay Ágnesztől, Budapest Főváros Kormányhivatala XIII. Kerületi Hivatala Egészségbiztosítási Hatósági Főosztály Pénzbeli Ellátási Osztály 2. osztályvezetőjétől (Dr. Bódi-Dancs Anita hivatalvezető megbízásából):

„A kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. tv. (továbbiakban: Ebtv.), valamint a végrehajtásáról rendelkező 217/1997. (XII.1.) kormányrendelet (továbbiakban: Vhr.) határozza meg a pénzbeli ellátások jogosultsági feltételeit és azok összegének megállapítására vonatkozó szabályokat. A jelenleg hatályos rendelkezéseknek megfelelően:

Ebtv. 42/A. §

(1) Gyermekgondozási díjra jogosult

a) a biztosított szülő, ha a gyermek születését megelőző két éven belül 365 napon át biztosított volt,
b) az anya, valamint a 40. § (4) bekezdésében meghatározott személy, aki részére csecsemőgondozási díj került megállapításra és a biztosítási jogviszonya a csecsemőgondozási díjra való jogosultságának időtartama alatt megszűnt, feltéve hogy a csecsemőgondozási díjra való jogosultsága a biztosítási jogviszonyának fennállása alatt keletkezett és a gyermek születését megelőző két éven belül 365 napon át biztosított volt,
és a gyermeket saját háztartásában neveli.

Ebtv. 5/B § p) pontja szerint szülő:

pa) a vér szerinti és az örökbe fogadó szülő, továbbá az együtt élő házastárs,
pb) az a személy, aki a saját háztartásában élő gyermeket örökbe kívánja fogadni, és az erre irányuló eljárás már folyamatban van,
pc) a gyám,
pd) a nevelőszülő és a helyettes szülő.

Tekintettel arra, hogy Ön mint élettárs, nem fogadhatja örökbe a gyermeket, gyermekgondozási díjra sem jogosult.”

Mivel a Kormányhivatal jogértelmezésével nem értettem egyet, a Háttér Társaság jogsegélyszolgálatához fordultam, akik megerősítettek benne, hogy a Kormányhivatal jogértelmezése nem megfelelő, ezért 2018. április 27-én ismét a Kormányhivatalhoz fordultam, felhívva a figyelmet a bejegyzett élettársi kapcsolatról szóló 2009. évi XXIX. törvényben szereplő általános utalószabályra.

2018. május 3-án a Kormányhivataltól elektronikus levélben az alábbi tájékoztatást, illetve állásfoglalást kaptam:

„Elektronikus úton érkezett megkeresésére válaszolva tájékoztatásul közöljük, hogy a bejegyzett élettársi kapcsolatról szóló 2009. évi XXIX. tv. hatálya nem terjed ki a társadalombiztosítás ellátásaira, ezen ellátásokat a kötelező egészségbiztosításról szóló 1997. évi LXXXIII. törvény szabályozza. A gyermekgondozási díjra való jogosultsággal kapcsolatos állásfoglalásunkat továbbra is fenntartjuk.”

Jogi értékelés

Az Ebtv. 42/A. § (1) bekezdése szerint „Gyermekgondozási díjra jogosult a) a biztosított **szülő**, ha a gyermek születését megelőző két éven belül 365 napon át biztosított volt (...)”.

Az Ebtv. 5/B § p) pontja szerint „**szülő**: pa) a vér szerinti és az örökbe fogadó szülő, továbbá az **együtt élő házastárs** (...)”.

A bejegyzett élettársi kapcsolatról szóló 2009. évi XXIX. törvény (továbbiakban: Békvtv.) 3. § (1) bekezdése, az ún. általános utalószabály szerint: „Ha e törvény eltérően nem rendelkezik, vagy e törvény a rendelkezés alkalmazását nem zárja ki, megfelelően alkalmazni kell (...) b) a **házastársra** vagy házastársakra vonatkozó szabályokat a **bejegyzett élettársra** vagy bejegyzett élettársakra.”

A fentiek alapján tehát az örökbefogadó szülő együttélő bejegyzett élettársa jogosult gyermekgondozási díjra, mivel az örökbefogadó szülő együttélő házastársa jogosult rá, és a Békvtv. ezen ügykörben az általános utaló szabály alkalmazását nem zárj ki, attól eltérő rendelkezést nem tartalmaz.

A fenti jogértelmezést a Kormányhivatal azért nem osztotta, mert szerinte „a bejegyzett élettársi kapcsolatról szóló 2009. évi XXIX. tv. hatálya nem terjed ki a társadalombiztosítás ellátásaira”. Ez a jogértelmezés álláspontom szerint hibás.

Ahogy arra a Békvtv. indokolása utal: „A törvény általánosan egyértelművé teszi, hogy ahol jogszabály a házastársakra, házaspárra vagy a házasságra vonatkozóan állapít meg jogokat vagy kötelezettségeket, azokat a szabályokat a bejegyzett élettársakra, illetve a bejegyzett élettársi kapcsolatra is megfelelően érteni kell. (...) [A] bejegyzett élettársakat mindazok az adójogi, munkajogi, **szociális**, bevándorlási, honosítási stb. kedvezmények megilletnék, mint a házasságban élőket, illetve ugyanazok az eljárási szabályok is vonatkoznának rájuk, mint a házastársakra (pl.: tanúvallomás megtagadásának joga, összeférhetetlenségi szabályok). Kiemelhető még e körben, hogy a bejegyzett élettársak törvényes öröklési státusza is a házastársakéval azonos.”

Az általános utaló szabályt több alkotmánybírósági határozat is értelmezte. A 154/2008. (XII. 17.) AB határozat az általános utaló szabály kapcsán rögzíti: „Ezt nem lehet másképpen értékelni, mint úgy, hogy a jogalkotó nem kívánta részleteiben is áttekinteni a magyar jogrendszerben létező összes, a házastársakra (elváltakra, özvegyekre, stb.) vonatkozó rendelkezést, és nem kívánta mérlegelni, hogy ezek közül mely szabályok alkalmazását rendeli el, és melyekét tiltja meg a

különböző neműek, illetőleg az azonos neműek bejegyzett élettársi kapcsolata vonatkozásában. (...) Más következtetés mindebből nem vonható le, mint az, hogy a Béktv. a házassággal ugyan nem minden elemében és részletszabályában, de lényeges jellemzőit tekintve azonos tartalmú és funkciójú jogviszonyt létesít, más elnevezés alatt.” A 32/2010. (III. 25.) AB határozat szerint: „A jogalkalmazás számára világos iránymutatást jelent annak az előírása, hogy ahol házasságról, házastársakról stb. van szó bármely jogszabályban, az alatt a hatálybalépést követően – a Békmtv.-ben megjelölt kivételektől eltekintve – az újfajta párkapcsolati személyállapotot keletkeztető BÉK-et és magukat a bejegyzett élettársakat is érteni kell.”

Utalnék arra, hogy hasonló jogértelmezési vita a korábbiakban is kialakult például a bejegyzett élettársak adó- és illetékkedvezményekre való jogosultsága kapcsán. A Nemzeti Adó és Vámhivatal (NAV), illetve a Nemzetgazdasági Minisztérium (NGM) korábban úgy foglalt állást, hogy a Béktv. általános utalószabálya az adótörvényekre nem terjed ki. Az ügyben az alapvető jogok biztosa vizsgálatot indított, és AJB-4819/2016. számon közzétett jelentésében megállapította, hogy ez a jogértelmezés sérti a jogbiztonság és az egyenlő bánásmód követelményét. A jelentés arra is felhívta a figyelmet, hogy az NGM-mel szemben az Igazságügyi Minisztérium és az Emberi Erőforrások Minisztériuma a vizsgálat során azt az álláspontot képviselte, hogy a kedvezmények a bejegyzett élettársaknak is járnak. A NAV ezt követően felülbírálta korábbi álláspontját, kiegészítette nyomtatványait és tájékoztató anyagait a bejegyzett élettársakra történő utalással, körlevélben hívta fel a helyes jogértelmezésre az adóhivatal munkatársainak figyelmét, és közleményt helyezett el a NAV honlapján, amelyben felhívta a figyelmet, hogy a hibásan kiszabott illetékeket kamatostul visszafizetik.

Felhívom a figyelmet arra is, hogy a Magyar Államkincstár gyermekgondozási díjról szóló internetes tájékoztatója (elérhető: <https://egbiztpenzbeli.tcs.allamkincstar.gov.hu/ellatasok/gyermekvallas-tamogatasa/gyermekgondozasi-dij.html>) is hivatkozik a Béktv. általános utalószabályára (3.§ (1) b)) mint alkalmazandó jogszabályra.

A Kormányhivatal fent idézett jogszabály-értelmezése tehát nem csak jogszabályellenes és diszkriminatív, de súlyosan sérti a jogbiztonság követelményét is.

Mindezek alapján kérem a Kormányhivatalt, hogy a korábbi állásfoglalást visszavonni, és **új állásfoglalást kiadni sziveskedjen**. Hasonló problémák megelőzése érdekében javaslom, hogy a Kormányhivatal vezetése **körlevélben hívja fel a munkatársak figyelmét** a bejegyzett élettársi kapcsolat intézményére, ill. az általános utalószabályból következő jogosultságokra, illetve munkatársait **részesítse megfelelő képzésben**, hogy a jogszabálynak megfelelő eligazítást adhassanak a hozzájuk fordulóknak.

Melléklet:

F/1. Meghatalmazás képviseletre

Tisztelettel:

Budapest, 2018. május 31.

<NÉV>
képviseletében

Dombos Tamás
ügyvivő
Háttér Társaság